

viesti

HELSINGIN DIAKONISSALAITOKSESTA

1
2014

100 vuotta
lastensuojelua
Pellaksessa

TUULA COLLIANDER:
Meillä on oikeus
olla vastuussa

SIJAISÄITI MARJO:
"Lapsi tahtoo
tulla kohdatuksi"

"Suomessa on tapahtunut ideologinen käänne, joka syvenee nopeasti."

Huoneentaulu

Ikääntyminen ei ole sairaus eikä ongelma. Kenenkään ei tulisi joutua vanhenemaan siten, että häntä ajatellaan talouden rasitteena.

**Helsingin Diakonissalaitos
rakentaa jokaiselle
ihmisarvoista huomista.**

120. vuosikerta

Päätoimittaja
Markku Niskanen
p. 050 306 8634
markku.niskanen@hdl.fi

Julkaisija
Helsingin Diakonissalaitos
p. 09 77 501
Alppikatu 2
00530 Helsinki

**Tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
Helsingin Diakonissalaitos
Neuvontapalvelut p. 09 77 501
info@hdl.fi

Toimituskunta
Olli Holmström, Mika Mäkinen,
Markku Niskanen, Karin
Strandberg ja Teija Vikman

Toimitus
Alma 360, p. 010 665 102
etunimi.sukunimi@alma360.fi
Tuottaja Virve Airola
Toimitussihteeri Kati Särkelä
AD Liisa Seppo
Tuotanto-AD Katri Nietosjärvi
Kuvatoimittaja
Minna Kurjenluoma

Repro
Aste Helsinki Oy

Painopaikka
SP-Paino Oy, 2014

ISSN-L 1235-1024
ISSN 1235-1024 (Painettu)
ISSN 2323-5845 (Verkkójulkaisu)

Kannen kuva
Milla von Konow

viesti

Helsingin Diakonissalaitoksesta

1
2014

8 Tavoitteena paluu kotiin

Lapsen onnistunut kuntoutuminen
on yhteistyötä. Perheet
tarvitsevat apua selviytyäkseen.

4 **Pääkirjoitus** Olli Holmström

5 **Päivyri**
Uusi sisarneuvosto, Apua
työpaikkakiusaamiseen,
Pellakseen uusi asuinalue

14 **Lastensuojelutyötä
100 vuotta**

16 **Antoisa ja raskas
sijaisvanhemmuus**

19 **Kolumni** Elina Grundström

20 **Yhteyspäivät
Gemenskapsdagar**

24 **Tuula Colliander kerää varoja
uudelle lastensairaalalle**

28 **Svensk resumé**

29 **Karinin kynästä**
Ur Karins Penna

30 **Ajassa**

22

Vahvat arvot
näkyvät
Diakonissa-
laitoksen
kaikessa
toiminnassa.

PÄÄKIRJOITUS

Tulevaisuus sylissäme

Voitteko kuvitella, että lastensuojelu alkoi Diakonissalaitoksella vahingossa? Säätöön ensimmäinen palvelutehtävään oli kulkutautisairaalan avaaminen ja ylläpitäminen. Kävi vain niin, että sairaalan puna- ja lavantautipotilaat olivat perheellisiä ihmisiä ja heidän menehtymisensä merkitsi sitä, että Helsinkiin tuli uusia orpoja. Ja vaikka moni paranikin hyvässä hoidossa, oli lasten vaikea tilanne murtautunut työntekijöiden tietoisuuteen. En tiedä, tulivatko sisaret ajatelleeksi asiaa etukäteen. Kuvittelen sen hämmennyksen, jonka vallassa laitoksen johto oli miettiessään resurssien oikeaa jakoa sairaanhoidon ja perheensä menettäneiden lasten hoidon välillä.

Tämä on toki vahvasti romantisoitu ajatuksenjuoksu, eikä sen todenperäisyyttä voi helposti osoittaa. Se on kuitenkin osoitettavissa, että asiaan vastattiin nopeasti käynnistämällä aktiivinen ja määrätietoinen työ. Johtajatar Amanda Cajander kävi henkilökohtaisesti etsimässä heitteille jätettyjä lapsia vasta perustettuun lastenkotiin. Ei ole siis etsivä työkään mikään ihan uusi keksintö.

Kuluvana vuonna juhlimme lastensuojelun satavuotista taivalta Espoossa. Edelleen joudumme vastaamaan uusiin ja joskus myös yllättäviinkin haasteisiin. Tänään voimamme on pitkä historia ja sen tuoma kokemus. Meillä on rautaista osaamista ja kyky synnyttää kokonaan uusia palveluja yhdistelemällä osaamista ja ennakkoluulotonta asennetta. Ennen kaikkea meillä on nyt mahtava ammattilaisten yhteisö. Siksi uskallan sanoa: Ihmisarvoinen huomina on jo tänään turvassa sylissäme.

Olli Holmström

Helsingin Diakonissalaitoksen johtaja

LAURA OJA

LINKKIPANKKI

Diakonissalaitos ei maksimoi voittoja: www.hdl.fi > Diakonissalaitos täydentää julkisia palveluja

Diacorin yhteiskuntavastuuraportti: www.diacor.fi > Yritys

Asumispalvelujen asukkaat tutustuvat Eurooppaan: www.hdl.fi > Grundtvig-hankkeessa yhteiskunnallisia rakenteita muutetaan kulttuurin, liikunnan ja taiteen keinoin

Diacor - iloinen veronmaksaja

Diacor on jo vuodesta 2009 lähtien raportoinut julkisesti veronmaksutietonsa. Yhtiö sanoo olevansa iloinen veronmaksaja.

– Jo samana vuonna julkaisimme ensimmäisenä ja ainoana terveyspalvelualan yrityksenä yritysvastuuraportin, josta myös verotustietomme löytyvät.

Vastuuajattelu on olennainen osa Diacorin strategiaa. – Se on meille tärkeää jo omistuspohjammekin perusteella. Edistämme ihmisen terveyttä ja teemme hyvän tekemisen mahdolliseksi. Uskomme, että erityisesti terveyspalvelutoimialalla vastuullisen liiketoiminnan merkitys nousee jatkuvasti, toteaa toimitusjohtaja **Anni Vepsäläinen**.

Hyvää tekevä Diacor maksaa yhteiskunnalle veroina sen, mitä yhteiskunnalle kuuluu, mukisematta. Osingot se tilittää omistajalleen Helsingin Diakonissalaitokselle. – Meille on tärkeää tietää, että tuotomme menee hyvään käyttöön ja ihmisen auttamiseen.

DIACOR

IN MEMORIAM

Diakonissa
Irja Janhunen
s. 22.11.1922
k. 12.2.2014

Sisar Irja palveli koko työuransa aikana Helsingin Diakonissalaitosta, lähes kolmekymmentä vuotta laitoksen laboratoriossa, suurimman osan ajasta apulaisosastonhoitajana. Sisar Irja jäi eläkkeelle 1982.

Uusi sisarnevosto

Helsingin Diakonissalaitoksen sisarnevoston vaali toimitettiin vuodenvaihteessa. Sisarnevostoon valittiin toimikaudelle 2014–2016 kymmenen varsinaista ja kolme varajäsentä. Äänioikeutettuja vaalissa oli noin 1 200.

Vuonna 1902 toimintansa aloittanut sisarnevosto edustaa Helsingin Diakonissalaitoksesta valmistuneita diakonisseja ja seurakuntakuraattoreita. Sillä on edustajansa säätiön hallintoneuvostossa ja siltä voidaan pyytää lausuntoja mm. sisarkuntaa koskeissa asioissa. Neuvosto vaalii sisarkunnan perinteitä ja hoitaa yhteydenpitoa sekä järjestää vuosittaiset sisarille ja kuraatorille tarkoitetut Yhteyspäivät.

Varsinaisiksi jäseniksi valittiin **Liss Eriksson-Tapio, Cecilia Forsén, Eeva Hurskainen, Kristina Jansson-Saarela, Eveliina Kauppila, Maritta Laiho, Tarja Lamminperä, Liisa Merivuori, Heli Salo, Riitta Vehviläinen** ja varajäseniksi **Inger Jansson, Sirkka-Liisa Mäki-Fränntti** sekä **Tuulikki Vuorinen**.

Diacorilta apua työpaikkakiusaamiseen

Diacorin uusi palvelu auttaa tutkimaan työpaikan kiusaamisväitteet. Diacorin työterveyspsykologien tuoteistamalla toimintamallilla voidaan minkä tahansa työpaikan väitetyt kiusaamistapaukset analysoida luotettavasti.

– Kiusaamisasiat ovat miltei jokaisella työpaikalla ongelmia, joita ei osata tai ehditä hoitaa loppuun asti. Harvat tapaukset etenevät viranomaiskäsitteilyyn, vielä harvemmat oikeusasteisiin saakka. Näissäkin asiat tulevat käsitteilyyn aivan liian myöhään, sanoo Diacorin työterveyspsykologi **Eero Kankaanpää**.

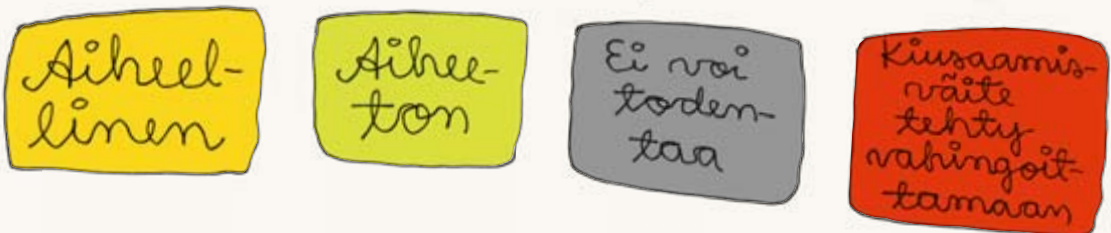
Kiusaamisväittämä analysoidaan haastattelujen ja selvitysten avulla. Diacorin mallissa on neljä lopputu-

lemaa: kiusaamisväite on aiheellinen, aiheeton tai sitä ei voida todentaa, jolloin asiaan ei voida ottaa kantaa. Neljäs vaihtoehto on väite, joka on tehty vahingoittamistarkoituksessa.

– Selvitys tehdään aina työnantajan toimeksiannosta, me toimimme tilanteessa ulkopuolisina konsultteina. Työturvallisuuslaki on minimi, johon tilannetta peilataan. Voimme myös tutkia kiusaamissytyksiä työpaikan omiin käyttäytymissääntöihin perustuen.

Diacor pystyy valmentamaan työpaikan henkilöstöä näiden asioiden itsenäiseen käsitteilyyn sekä auttamaan johtoa ja esimiehiä tilanteen itsenäiseen selvittelyyn.

Kiusaamisen ^{uusi} selvittelymalli

HELENA HAJANTTI

Korvaushoidon asiakkaiden ääni kuuluviin

Helsingin Diakonissalaitoksen Munkki-saaren korvaushoidossa olevat asiakkaat ovat perustaneet oman asiakasyhdistyksen, Korvaushoitolaiset ry:n.

Edunvalvontajärjestönä toimivan yhdistyksen on tarkoitus toimia korvaushoidossa olevien asiakasjärjestönä, edistää heidän oikeuksiensa toteutumista ja vaikuttaa siihen, että korvaushoitoa tarvitsevien erityistarpeet otetaan huomioon palveluista päätettäessä.

– Asiakkaiden tarve saada äänensä kuuluviin johti toimenpiteisiin. Korvaus-

hoidon asiakkaat kokevat, ettei heihin suhtauduta tasavertaisesti yleisen terveydenhuollon periaatteiden mukaisesti. He haluavat nyt olla itse mukana kehittämässä hoitoa ja tuoda asiakasnäkökulman vahvemmin hoitokäytäntöihin, kertoo yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja, **Jari Jääpuro**, joka on itsekin ollut korvaushoidossa 11 vuotta. Hallituksen varapuheenjohtaja **Toni Nysten** aloitti korvaushoidon ensimmäisten joukossa 2007.

Huumeongelmaisten lääkkeellinen korvaushoito alkoi Suomessa 1997, ja

se on alusta lähtien herättänyt kiivasta keskustelua oikeutuksesta, haitoista ja hyödyistä. Sitä ei mielletä osaksi julkista terveydenhoitoa, vaikka se on ollut jo vuosia hoitotakuun piirissä.

Huumeiden korvaushoidon hyödyt ovat kansainvälisten tutkimusten mukaan kiistattomat. Monet ovat palanneet sen avulla työelämään tai opiskelemaan. Tällä hetkellä korvaushoidossa arvelaan olevan noin 2 500 asiakasta. On arvioitu, että yhteiskunta säästää 45 000 euroa vuodessa jokaista korvaushoiton päässyttä kohden.

Espoon Pellakseen syntyy uusi asuinalue

Pellaskaaksi nimetty uusi alue on nyt kaavoitettu. Tonttien vuokraus ja myynti alkaa kevään aikana. Espoon kaupunki rakentaa tiestön ja kunnallistekniikan tämän vuoden kuluessa, ja koteja päästään rakentamaan ensi vuoden puolella.

HYVÄÄ TEKEVÄ ASUINALUE

– Pellaskaaksoon tulee meidän näköisemme, historiaa ja ympäristöä kunnioittava yhteisöllinen asuinalue, sanoo kiinteistöjohtaja **Ahti Varis** Helsingin Diakonissalaitoksesta.

Kaunis, lehtomainen alue sijaitsee kansallispuiston kapeudessa. Lähes maaseudun rauhasta on linnuntietä 15 kilometriä Helsingin keskustaan ja hyvät yhteydet Espoon keskuksiin. Monimuotoisen rakennuskannan lisäksi viihtyvyyttä parantavat alueelle suunnitellut

asukkaiden yhteisen tekemisen pilottihankkeet ja yhteiseen käyttöön suunniteltavat tilat. Helsingin Diakonissalaitos on hankkeissa mukana vuosittaisella kokemuksellaan.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö on kasvattanut lapsia ja perunaa Espoon sydämessä jo sata vuotta. Alueen tonttien myynti- ja vuokratuotoilla – kuten muullakin säätiön omaisuuden tuotoilla – rahoitetaan Diakonissalaitoksen palvelujen kehittämistä. Vuokratuotosta muodostuu pitkäkestoinen ja vakaa tulonlähde. Alueen asukkaat voivat liittyä osaksi alueen satavuotista huolenpidon tarinaa, kun he maksamallaan vuokratulla auttavat muita.

Tarkemmin alueesta kertova www.pellaskaako.fi avautuu maaliskuussa.

Tukea toimintaan ja kehitysyhteistyöhön

Raha-automaattiyhdistys (RAY) on myöntänyt Helsingin Diakonissalaitokselle avustuksia runsaat kaksi miljoonaa euroa vuodelle 2014. Tähän sisältyy vuodelle 2014 saatu suunnitteluraha viiden työttömän nuoren palkkaamiseen RAY:n uudessa Paikka auki -ohjelmassa.

Toiminta-avustusta saavat edelleen Kidutettujen kuntoutuskeskus sekä erityispäiväkeskukset Kansalais-toiminta-areena, Kaalo, Stoori ja Salli. Projektiavustusta saavat monivuotiset Valtakunnallinen päihdeneuvontapal-

velu, Seniori-Vamos sekä Roottori II -projektit.

Uusina RAY-projekteina alkavat nuorten syrjäytymistä ehkäisevä jatkohanke Amigo 2.0 sekä nuorten työllistymishanke Puente.

Ulkoasiainministeriö on myöntänyt Helsingin Diakonissalaitokselle kehitys-yhteistyötukea yhteensä 965 000 euroa vuosille 2014–16. Tähän sisältyy vuodelle 2014 saatu suunnitteluraha erityisnuorisotyön hankkeelle, joka toteutetaan Euroopan köyhimmässä maassa, Moldovassa.

” vapaa sana

Yritykset maksoivat vuoden 2012 tulokseen yhteisöveroa 4,7 miljardia euroa, noin 8 prosenttia valtion ja kuntien yhteenlasketuista verotuloista. Valtio maksoi 2012 erilaisia suoria ja lainamuotoisia yritystukia pitkälti toista miljardia euroa. Tämän suoran veronhyvityksen lisäksi yritykset hyödyntävät monin tavoin toiminnalleen välttämättömiä verovarain kustannettuja yhteiskunnan palveluita ja infrastruktuuria. Vastuullisuus verojen maksussa palvelee viime kädessä myös yritystä itseään eikä tätä vastuuta pitäisi siirtää vilpillisesti tai keinokeinoisten järjestelyiden avulla muille yrityksille tai veronmaksajille.

Markku Hirvonen,
verotusneuvos

HELSINGIN DIAKONISSALAITOKSEN MUSEO

HISTORIA ELÄÄ

Helsingin Diakonissalaitoksen perustajana tunnetulle **Aurora Karamzinille** Espoon Träskändan kartano oli rakas. Palkollisten ja alustalaisten hyvinvointi oli hänelle tärkeää. Heidän lapsilleen Aurora perusti koulun 1860. Hän edisti myös muiden espoolaisten koulunkäyntiä lahjoittamalla varoja opettajan palkkaamiseen ja järjesti Träskändassa lastentarhakokeilun 1865. **Paul**-poikansa (s.1840) lisäksi hän huolehti kahden nuorena kuolleen sisarensa tyttärien kasvatuksesta.

Jaana af Hällström

YHDESSÄ PERHEENÄ

Yhteistyö biologisen perheen kanssa on lapsen kuntoutumiselle ydinasia.

Teksti Tiia Lappalainen Kuvat Kaisu Jouppi

Onnin ongelmat alkoivat jo varhaislapsuudessa. Päiväkodissa hän oli vilkkautensa takia erityisryhmässä, ja koulutaval alkoi erityisluokalta.

Kun asiat eivät menneet, kuten Onni halusi – kokeesta tuli 10:n sijaan 9 – hän saattoi saada raivokohtauksen.

Vanhemmat eivät tienneet, miten lapsen saisi totelemaan. Mitkään rangaistukset eivät tehonneet.

– Se oli kuin seinille olisi puhunut. Mikään ei auttanut, Onnin isäpuoli **Matti** kertoo.

Vanhemmat yrittivät hakea apua sosiaalitoimen puolelta. Se ei auttanut, eivätkä hoitajaksot sairaalan psykiatrisella osastolla edistäneet Onnin tilaa. Vanhemmat myös kokivat, että heitä syyllistettiin. Kun perhe lopulta asuinpaikan vaihtamisen ansiosta pääsi lastensuojelupalveluiden piiriin, alkoi valoa näkyä tunnelin päässä.

– Meille sanottiin, että meillä oli ollut huono tuuri. Yksi ihminen otti asian hoitaakseen. Kerrottiin, että on tällainen paikka kuin Lapellas, äiti **Anne** kertoo.

Onni sai hoitopaikan Diakonissalaitoksen intensiivihoidon yksiköstä. Vanhemmille se oli helpotus.

– Tuli olo, että vihdoinkin alkaa tapahtua jotakin, **Matti** sanoo.

– Ei se kivaa ollut, mutta oli helpotus tietää, että paikalla on joku, joka pystyy auttamaan Onnia, **Anne** kertoo.

Ensimmäisen kuukauden jälkeen Onni on viettänyt viikonloput kotonaan, ja vanhemmat ja pikkuveli ovat vierailleet säännöllisesti Lapellasissa. Reilun kahden vuoden hoito on sujunut hyvin. Nyt perhe odottaa Onnia toukokuussa kotiin. Intervalliharjoit-

telussa vuoroviikoin kotona ja Lapellasissakotiviikot ovat sujuneet hyvin.

Vanhemmat ovat kuitenkin valmistautuneet siihen, että ongelmia tulee jossain vaiheessa.

– Toivottavasti saamme silloin riittävästi tietoa ja toimintamalleja. Kun raskaampi vaihe tulee, olisi tärkeää, että perhe saa neuvoja ja apua.

HUOSTAANOTTO OLI YLLÄTYS

Elmeri tuli myös intensiivihoidon raivokohtausten ja koulunkäyntiongelmien vuoksi.

– Elmeri oli jo pienenä erilainen lapsi. Ala-asteella alkoivat käytösongelmat. Jouduin lähtemään usein kesken päivän töistä, kun opettajat soittivat, etteivät pärjää lapseni kanssa, **Merja** kertoo.

Elmeri sai hoitoa lasten psykiatrisella osastolla, mutta kun raivokohtaukset kotona pahenivat, äiti oli neuvoton. Myös perheen muut lapset alkoivat pelätä Elmeriä.

– Kyselin tukiperhettä, että olisin saanut välillä levätä, mutta se ei ollut mahdollista, koska Elmeri oli aggressiivinen. Kerran hän oli kotona veitset kädessä. Soitin lastensuojeluun, etten pärjää enää.

Merjanyllätykseksi vaadittiin huostaanottoa. Hän ei kokenut sitä reiluksi, mutta ei vastustanut. Vaihtoehtoja ei ollut.

– Käytännössä en menettänyt päätösvaltaani. Elmeriin liittyviä asioita ei tehty vastoin tahtoani tai minua kuulematta. En silti ymmärrä, miksi huostaanottoa tarvittiin, **Merja** kertoo.

Hänelle oli helpotus, kun Elmeri sai paikan intensiivihoidon yksiköstä.

– Olin tosi väsynyt ja sisaruksia pelotti.

Ei elämä kuitenkaan helppoa ollut. Kun Merja kävi osastolla, Elmeri olisi halunnut lähteä äidin mukaan ja pyysi puhelimesta äitiään hakemaan hänet pois.

– Se tuntui vaikealta. Mutta olen yrittänyt olla jämäpti sen suhteen, että asiat tehdään niin kuin on etukäteen sovittu.

Merja kokee saaneensa ammattilaisilta ja viranomaisilta riittävästi tukea ja kuuntelua. Perhe on otettu mukaan terapiaan ja hoito-osaston toimintaan. Ennen huostaanottoa Merja olisi kuitenkin kaivannut enemmän apua. Esimerkiksi paikan, jonne Elmerin olisi voinut viedä viikonlopuksi, jotta muu perhe olisi voinut levätä ja hengähtää.

Äidin suuri toive on, että hän saisi poikansa kotiin. Elmerin kohtauksia tulee harvoin, mutta kun kohtaus tulee, se on edelleen toisille pelottava.

TAVOITTEENAPALUU KOTIIN

Lastensuojelussa näkemys perheiden merkityksestä on viime vuosikymmeninä muuttunut radikaalisti. Perheen mukana olo on lapsen kuntoutumisen kanalta ensiarvoisen tärkeää.

– Kun olin aikoinani laitoksissa töissä, perheitä kohdattiin yllättävän vähän. Nyt se on määrittelevä asia. Tavoitteena on, että lapsi pääsisi takaisin kotiin, Espoon kaupungin sijaishuollon palveluohjaaja **Seija Lehmuskenttä** kertoo.

– Ilman biologisen perheen tukea lapsi ei kuntoudu. Tai se on ainakin hyvin vaikeaa.

Lehmuskentällä on yli 30 vuoden ura lastensuojelun parissa.

Espoossa valtaosa vanhemmista ei vastusta huos-

taanottoa, mutta noin viidennes vie päätöksen oikeuteen.

– Moni voi kokea velvollisuudekseen viedä huostaanottopäätöksen hallinto-oikeuteen. Sillä kerrotaan lapselle, että olin sinun puolellasi enkä halunnut luopua sinusta. Tilanne voi silti muuttua hyväksi yhteistyöksi, Lehmuskenttä sanoo.

– Eräässä tapauksessa perhe vastusti huostaanottoa ja käytti kaikki mahdolliset toimenpiteet. Huostaanoton päätyttyä perhe on antanut lastensuojelulle hyvää palautetta, kertoo Espoon kaupungin lasten erityispalvelujen päällikkö **Leena Wilén**.

Espoossa huostaan otettujen lasten kotiin palauttamiset ovat viime vuotta lukuun ottamatta lisääntyneet. Poijupuiston lastensuojelupalvelujen osana toimiva moniammatillinen tiimi valmistelee kotiinpaluuta ja tekee sen jälkeen perheen kanssa työtä noin puolen vuoden ajan. Kotiinpaluu tuo muutoksen perheen sisäisiin suhteisiin ja voi ilosta huolimatta aiheuttaa myös kriisin.

Espoo ostaa lastensuojelupalveluita muun muassa Helsingin Diakonissalaitokselta, jonka palveluihin kuuluu aina tukea perheitä muutosprosesseissa.

– Intervalliharjoittelu aloitetaan hyvissä ajoin, ja arkea siirretään askel askeleelta kotiin, kertoo Diakonissalaitoksen lasten intensiivihoidtoyksikön Lapel-lasin lähiesimies **Tero Kaartinen**.

Kotiinpaluuseen liittyy usein suuria toiveita ja odotuksia – ristiriidat voivat tulla yllätyksenä.

Monet perheet
ovat tottuneet
saamaan
vain huonoa
palautetta.

Tero Kaartinen ja Leena-Kaisa Luoto toimivat lähiesimiehinä Lapellaksen Aino-Linassa. Työntekijät kuulevat perheitä ja heidän näkemyksiään jo ennen kuin he tutustuvat heitä koskeviin papereihin.

– Perheet tarvitsevat keinoja, joiden avulla selviytyä. Pyrimme työskentelemään vanhempien kanssa siten, että he löytävät omalle perheelleen sopivia ratkaisuja ja saavat luottamusta vaikeuksista selviämiseen, Diakonissalaitoksen perheterapeutti **Mari Mäkinen** sanoo.

Lapellasin Aino-Lina on lapsi- ja perhetyön intensiivihoidon yksikkö. Lapsilla on usein taustalla jo pitkä avo- ja sijaishuollon hoitopolku.

Yksikön moniammatilliseen hoitotiimiin kuuluu osastohenkilökunnan lisäksi psykologi, psykiatri ja perheterapeutti. Mukana voi olla myös neuropsykologi, kuvataideterapeutti, toimintaterapeutti ja toiminnanohjaaja.

Perhe on mukana hoidon alusta asti.

– Tuloneuvottelussa vanhemmat saavat kertoa näkökulmansa ja huolenaiheitaan. Pohdimme yhdessä, miksi tähän tilanteeseen on tultu. Verkossa voi olla mukana myös mummoa ja vaaria, tarvittaessa opettajiakin, Tero Kaartinen kertoo.

– Vanhemmat ovat perheen asioiden erityisasiantuntijoita. Meidän tavoitteenamme on tukea perhettä muutoksessa, lähiesimies **Leena-Kaisa Luoto** sanoo.

Huostaanottoon liittyy usein vahvoja tunteita, kuten häpeää ja syyllisyyttä. Niitä tutkitaan perheterapiassa ja vanhempien vertaistukiryhmässä.

– Tarkastelemme perheen historiaajopa sukupolvia taaksepäin, ja pohdimme sen merkitystä. Se tuo vanhemmille ymmärrystä ja usein myös helpotusta, Mari Mäkinen kertoo.

Monet perheet ovat tottuneet saamaan vain

huonoa palautetta esimerkiksi koulunkäynnistä. Siksi vanhemmuutta ja perhettä pyritään hoitamaan myös vahvuuksien ja positiivisen palautteen kautta.

AINA PALUU EI ONNISTU

Intensiivihoidon tavoitteena on, että lapsen sijoituskierte saataisiin katkaistua ja lapsi saatettiin sijoitettua pysyvästi joko kotiin, laitokseen tai perhehoitoon. Vuonna 2013 Diakonissalaitoksen intensiivihoidossa olleista lapsista kotiin palasi 39 prosenttia. Se on merkittävä osuus.

Aina kotiinpaluu ei kuitenkaan onnistu, ja lapsi saatetaan jatkosijoittaa johonkin toiseen laitokseen. Aika ajoin lastensuojelussa on tapauksia, joissa lapsi vaihtaa sijaisperhettä ja hoitolaitosta usein.

Seija Lehmuskenttä ei kuitenkaan koe näitä tapauksia välttämättä epäonnistumisina – varsinkaan jos kyseessä on sijaisperheessä elänyt nuori.

Murrosiässä nuoret saattavat oirehtia niin, etteivät sijaisperheen taidot riitä. Silloin lapselle joudutaan etsimään esimerkiksi nuorisokotipaikka tai erityisyksikkö.

– Lapsi on kuitenkin ehtinyt saada jonkinlaisen perheen mallin. Siihen voi palata esimerkiksi omaa perhettä perustaessaan. On parempi, että lapsi on saanut olla tavallisessa perheessä sen sijaan, että hänet olisi varmuuden vuoksi heti sijoitettu laitokseen, Lehmuskenttä sanoo.

– Isompi ongelma on se, että lapsi sijoitetaan laitokseen, jonka resurssit eivät riitäkään hänen hoitamiseensa, ja joudutaan etsimään erityisyksikkö. ❀

Lapsi ei kasva tyhjiössä

Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön johtaja **Tuija Åstedt** muistuttaa, että perheen kanssa tehtävä työ on kannattavaa myös kustannusten näkökulmasta. Tarvittaessa pitää olla valmiutta myös vahvoihin toimenpiteisiin, vaikka ne lyhyellä tähtäyksellä maksaisivatkin enemmän.

– Ratkaisujen viivyttäminen ei ole lapsen edun mukaista. Parhaat mahdollisuudet onnistua on silloin, kun ongelmiin päästään puuttumaan riittävän ajoissa ja intensiivisellä otteella.

Palveluja ostavien kuntien kannattaisikin olla kiinnostuneempia palveluiden vaikutuksista. Perheiden kanssa tehtävä työ on nimenomaisesti lastensuojelun kustannusvaikuttavuuden ytimessä.

Lapsi ei kasva tyhjiössä, vaan aina suhteessa vanhempiinsa ja muuhun kasvuympäristöön.

– Lapset ovat vanhemmilleen lojaleja, hekin joita on kohdeltu kaltoin. Side on tavattoman vahva, ja siksi siihen panostaminen kannattaa. Mitä paremmiksi saamme lapsen suhteet vanhempaan, sitä paremmin hän voi. Lapsi ei ole yksin perheen ongelmien kanssa.

Lapsen huostaanottoon päädytään joko siksi, että lapsi käyttäytyy itselle tai toisille vahingollisesti tai siksi että kasvuolosuhteet vaarantavat hänen kehityksensä.

– Vaikka asiat ovat huostaanottotilanteessa yleensä tosi huonosti, siitäkin voidaan nousta. Se ei kuitenkaan tapahdu itsestään.

Edellytyksenä on, että perheen kanssa tehtävä työ on tavoitteellista, menetelmällistä ja systemaattista. – Ilman sitä on turha kuvitella, että vuorovaiikutussuhteet tuosta vain paranisivat, Åstedt muistuttaa.

Paras mahdollinen tulos saavutetaan, jos perheen rikkoutuneet tai vahingolliset suhteet pystytään korjaamaan niin hyvin, että lapsi voi palata pysyvästi kotiin.

– Silloinkin, kun lapsi sijoitetaan johonkin toiseen laitokseen, parantuneet suhteet vanhempiin ovat niitä keskeisimpiä hyviä asioita, joita meidän hoidossa on saatu, Åstedt painottaa.

– Tosiasia on, että kun lapsi tulee meille, hän itse kuntoutuu aika nopeastikin. Perheen kuntoutuminen kestää kauemmin ja vaatii kaksin verroin työtä – onhan historiakin paljon pitempi. ❀

” Ratkaisujen viivyttäminen ei ole lapsen edun mukaista.

Paul Joachim -koti sijoittui Pellaksen tilan pääraken-
nukseen. Sitä johti
sisar Ester Svensson
vuoteen 1919 saakka.
Mauritz-koti asettui
Svealundin palsta-
tilan rakennukseen
sisar Fanny
Piekkalan johdolla.

Vuonna 1964 valmistui uusi lastenkoti, jonka Diakonissalaitoksen johtaja Pauli Vaalas nimeää Mäntyrinteeksi.

Lapsista huolehtimisen lyhyt historia

Teksti Markku Niskanen Kuvat Helsingin Diakonissalaitos

1912 Helsingin Diakonissalaitos saa vastuulleen kaksi Tikkurilassa toimivaa tyttökotia.

1913 lopulla Diakonissalaitoksen johtokunta ostaa Pellas-nimisen 48 hehtaarin maatilan Svealundin palstatiloineen Espoon pitäjältä ”sijoittaakseen sinne lastenkodit ja saadakseen maata puutarhavihlykselle ja muihin tarpeisiin”.

1914 kesällä Diakonissalaitoksen lastensuojelutyö Espoossa alkaa, kun Tikkurilan lastenkodit siirtyvät Pellakseen. Lapsia on 19 iältään puolesta vuodesta kuuteentoista vuoteen.

1949 Mauriz-koti yhdistetään Paul Joachim -kotiin.

1959 kodit yhdistyvät Pellaksen lastenkodiksi

1964 Vanhaan Pellaksen lastenkotiin sijoitetaan erityistä hoitoa tarvitsevia lapsia. Mäntyrinteessä valmistuu muutama sadan metrin päähän.

1971 Ryhmä kerrallaan viettää kesää lastenkodin mökillä Karjalohjalla.

1973 Vanhan Pellaksen ”kaikki lapset ovat tunne-elämältään häiriytyneitä.

Tyypiltään Vanha Pellas vastaa lähinnä lastenpsykiatrista osastoa”. Omahoitoisuus ja yhteisökokous osoittautuvat toimiviksi hoitomuodoiksi.

1974 Lapset saavat kokopäivätoimisen isähaamon eli ensimmäisen miestyön-tekijän.

1977 Mäntyrinteessä hyväksytään moniongelmaisten lasten erityislastenkodiksi.

1982 Mäntyrinteessä otetaan käyttöön omahoitajajärjestelmä, ja kukin lapsi saa oman hoitajan.

1984 lastensuojelulaki suuntaa lastensuojelua avohoitoon. Lastensuojelu muuttuu koko perheen huomioon ottavaksi ja sitä tukevaksi. Tavoitteena on lapsen paluu omaan kotiinsa tai siirtyminen sijaisperheeseen.

1988 Pellaksen lastenkodin toiminta päättyy ja tiloissa käynnistyy perhekoti Vanha Pellas. Ensimmäinen perhetyön koulutus järjestetään.

1991 Vanhan Pellaksen perhekoti lakkautetaan. Lama pakottaa uudelleen

Vuonna 1971 Mäntyrinne toimi kolmena kotiryhmänä, joille annettiin lasten keksimät nimet: Ekala, Tokala ja Takala.

arvioimaan laitoshoidon käytäntöjä, toimintamalleja ja lastenkotipaikkojen soveltuvuutta kuntien tarpeisiin.

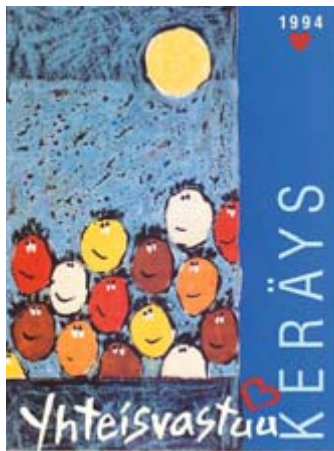
1992 Mäntyrinteeseen perustetaan Vauvala. Espoon kaupunki tarvitsee lastenkotipaikkoja vauvaikäisille, joiden huostaanotot ovat kasvussa.

1994 Yhteisvastuukeräyksen tuotto käytetään lastensuojelun kehittämiseen. Diakonissalaitoksen lastenkodit ovat mukana luomassa uusia lastensuojelun toimintamalleja. Jotkut asiakasperheet asuvat Pellaksen asunnoissa ja saavat tukea lastenkodista.

1995 Yksiköistä muodostettu Pellaksen aluekeskus yhdistää lastensuojelun, vanhustenhuollon ja huumehoidon. Toimintansa aloittaa Pikku-Pellas, Suomen ensimmäisiä alaikäisille tarkoitettuja huumehoitoyksiköitä.

1997 käynnistyy Yhdistetty hoito PYY huumeongelmallisille vanhemmille ja heidän lapsilleen. Tavoitteena on ehkäistä tai purkaa lapsen huostaanotto.

1998 Pellaksen aluekeskuksen yhteistyö jatkuu. Asiakkaat, asukkaat ja hen-

Yhteisvastuukeräyksen tuotto käytettiin lastensuojelun kehittämiseen.

Yksiköiden välinen yhteistyö synnytti Perheen Yhdistetyn hoidon yksikön eli Pyy.

kilökunta toimivat yhdessä. Lapset ja vanukset tapaavat harrastuspiireissä, ympäristötyöryhmässä ja viljelypaloilla.

1999 Diakonissalaitos organisoivat sosiaalipalvelunsa. Mäntyrinne, Pikku-Pellas ja Pyy siirtyvät Lapsi- ja perhetyön sektorille, Pellaksen huumehoitoyksikkö Huume- ja mielenterveystyöhön. Sana lastenkoti poistuu kielenkäytöstä.

2001 kaksi Mäntyrinteen osastoa siirtyy vaikeasti oireileville kouluikäisille ja heidän perheilleen tarkoitettuun intensiivihoidon kokonaisuuteen. Vauva-

lassa kehitetään edelleen erityishoitoa vaativien, mm. hiv-vauvojen hoitoa.

2007 Mäntyrinteen peruskorjauksesta luovutaan. Lapsi- ja perhetyön palvelut siirtyvät Lapellakseksi nimettävään uudisrakennukseen.

2014 Pellaksen tilan päärakennusta, jossa sata vuotta aiemmin aloitti Paul Joachim -koti, peruskorjataan ammatilliseksi perhekodiksi. Se tarjoaa lapselle kodin, jossa hänen hoidostaan, huolenpidostaan ja kasvatuksestaan vastaavat koulutetut vanhemmat kodinomaaisessa ympäristössä. ❁

EVERY DAY
MAY NOT BE

Good

BUT THERE IS

SOMETHING

GOOD IN

Every day

Ammattina äitiys

– Sijaisvanhemmuus vaatii ennen kaikkea halua asettua kasvamaan, kehittymään ja oppimaan lapsen rinnalla – ja uskallusta kyseenalaistaa omaa vanhemmuuttaan etenkin asenteen tasolla, sanoo yli kaksikymmentä vuotta sijaisvanhempana toiminut Marjo.

Teksti Virve Airola Kuvat Milla von Konow

Jos oma asenne on kunnossa, sijaisvanhemmuus onnistuu ja sujuu.

– Lapsi pitää opetella tuntemaan, hankkia taju siitä, mitä juuri hän tarvitsee. Se edellyttää sekä kokonaisnäkemystä että tilanne kerrallaan elämistä.

Se mikä toimi omien lasten kanssa ei välttämättä tule toimimaan sijoitettujen lasten kanssa.

– Kannattaa olla avoin erilaisille tavoille toimia, vaikka oma periaate sotisi sitä vastaan.

Marjo tietää mistä puhuu. Neljän oman lapsensa lisäksi hänellä on ollut kaikkiaan kaksitoista sijoitettua lasta. Hän on nyt myös edesmenneen poikansa lapsen sijais-isovanhempi. Marjo on tehnyt vuosien ajan myös kriisiperhetyötä ja tarjonnut kymmenille lapsille turvasataman lyhempinä tai pidempinä jaksoina.

– Usein tein työtä yhdessä vanhempien kanssa, vanhemmuuden ohjaimista ja arviointia. Ajatus oli, että lapset pääsevät tuttuun paikkaan, jos kotona tilanne kärjistyy.

TUKEA, TIETOA JA KUULLUKSI TULEMISTA

Marjon aloittaessa sijaisäiti oli aika yksin. Tukiverkostoa ei ollut eikä perheeseen sijoitettavasta lapsesta saanut juurikaan tietoa.

Marjon onneksi hänen hoiviinsa

ensimmäiseksi sijoitettujen lasten lääkäri oli lastenpsykiatri Jari Sinkkonen. – Sain sen ajan parhaan työnohjauksen.

Se oli totisesti myös tarpeen, sillä uusien perheenjäsenten myötä koko perheen elämä meni sekaisin.

– Silloin ajateltiin, että lapsi reagoi vain välittömästi siihen, mitä kotona tapahtuu. Että kaikki lapsen vaikeudet loppuvat, kun hän muuttaa sijaisperheeseen ja olosuhteet tasoittuvat. Nyt tiedetään, että varhaisvuosien kokemukset leimaavat lapsen käyttäytymistä ja toimintaa todella kauan, jopa loppuihin.

Oma havainto lapsesta voi kaikesta huolimatta poiketa hyvinkin paljon

siitä, mitä viranomaisten papereissa on kerrottu.

Marjo on itse aina ollut aktiivinen ja uskaltanut vaatia apua. – Koen olevani näiden lasten hoidon ja hyvinvoinnin huolehtimisessa täysin samalla viivalla kuin muutkin ammattilaiset.

Hyvä työnohjaus on tärkeää, ja vertaisryhmätoiminnalla on valtava merkitys. Raskainta on, jos ei tule ymmärryksiä.

– Jaksamisen kannalta on aivan olennaista, että sijaisvanhempi kokee, että häntä kuunnellaan.

KASVAMISEN IHME

Vaikka sijaisvanhemman työ on raskasta, se antaa ainutlaatuisen näköalan ihmiseksi kasvamiseen.

– Olen ollut aina kiinnostunut siitä, kuka tämä lapsi oikein on.

Perheeseen sijoitettavat lapset vaikuttavat tietysti myös sisaruksiin. Marjon omasta kuopuksesta Siiristä kasvoi ryhmätoimija, jonka hoiviin äiti voi katraansa tarvittaessa yhä edelleenkin jättää.

– Perheeseen tulee yleensä vain yksi sijoituslapsi, minulla on kokemusta paljon isommasta porukasta. Uuteen lapseen kannatta suhtautua kuin seikkailuun. Sijoitettu lapsi on uusi ihmissuhde. Tulee aikoja, jolloin hän on paras ystävä, joskus taas myrskyä, Siiri toteaa. Opettajan ja valmentajan työstä kiinnostunut kolmivuotiaan elä-

Lapsi on opeteltava tuntemaan.

väisen pojan äiti ei kuitenkaan itselleen suurperhettä haluaisi.

Useimpien lasten kohdalla ei nykyisinkään tarkkaan tiedetä, mitä kotona on tapahtunut ja mitä ensimmäiset elinvuodet ovat pitäneet sisällään

– Mutta mitä ikinä lapselle onkin tapahtunut, se ei saa määrittää sitä, miten mennään eteenpäin, muistuttaa Siiri.

Yksikään vanhempi ei ole täydellinen eikä lapsen onnistuminen ole yksin vanhempien ansiota. Marjo korostaa, että myöskään oman kiintymyshistorian avaamista ei tarvitse pelätä. Sen tarkasteleminen on tärkeää vanhemmuudelle, mutta erityisesti sijaisvanhemmuudelle.

– Se on tie vapauteen. Jos näitä asioita ei avata, puhuta ja pohdita ääneen, ne siirtyvät eteenpäin, sukupolvesta toiseen. ❀

Haussa vakaata vanhemmuutta

Diakonissalaitos aloitti tammikuun lopussa sijaisperheiden Pride-valmennuksen. Tavoitteena on löytää perheitä, jotka pystyvät tarjoamaan vankkaa vanhemmuutta sitä tarvitseville lapsille.

– Lähtökohtamme on luoda sijaisperheille riittävän vahva ja tarpeen mukainen tuki. Sen paras määrittelijä on perhe itse, kertoo **Miia Lipponen**, vastaava sosiaalityöntekijä Helsingin Diakonissalaitoksen Perhehoidon tukipalvelusta.

Ensimmäisessä valmennusryhmässä aloitti tammikuun lopulla kuusi perhettä. Noin puolella on omia lapsia vielä kotona. Vanhemmaksi voi ryhtyä, vaikka ei olisi ollut omia lapsia.

– Mietimme yhdessä, mikä juuri tätä perhettä parhaiten tukee.

Sijaisperheiden tukipalveluun kuuluu säännöllisiä tapaamisia, puhelinneuvontaa ympäri vuorokauden sekä vapaa-päivien ja tarvittaessa tukiperheen järjestäminen. Kokonaisuus sisältää myös työhönohjausta ja vertaisryhmätoimintaa.

Perheiden tapaamisissa huomioidaan myös lapset. Jo sijaisperheiden valmennuksessa heille järjestetään sijaissairuusryhmä.

Vaikka Diakonissalaitos järjestää sijaisperheiden valmennuksen ja tarvittavat tukipalvelut, sijoitettavan lapsen vastuusosiaalityö säilyy kunnassa. Huostaanotetun lapsen hoidosta, kasvatuksesta ja huolenpidosta päättää sosiaalilautakunta. Periaatteena on, että päätökset lapsen asioissa tehdään yh-

teistyössä lapsen ja tämän vanhempien kanssa aina kun suinkin mahdollista. Lapselle on hyvin tärkeää saada omilta vanhemmiltaan lupa asettua ja kiinnittyä sijaisperheeseen.

Lapsen vastuusosiaalityöntekijä laatii yhdessä lapsen, tämän vanhempien muun verkoston kanssa lapsen asiakassuunnitelman ja johtaa prosessia.

Keskeinen periaate lastensuojelussa on yhteydenpidon turvaaminen. Lapsen ei tarvitse menettää läheisiä ja tärkeitä ihmisiään, vaikka hän asuisikin oman kodin ulkopuolella. Yhteydenpidosta sovitetaan yhdessä lapsen asiakassuunnitelmanneuvottelussa. Viime kädessä kunnan sosiaaliviranomainen määrittää, miten yhteydenpito tapahtuu.

HELENA HAJANTI

Yksinhuoltajaäiti ja start-up-yrittäjä

1980-luvulla suomalaista politiikkaa määritteli muovikassia kantava yksinhuoltaja. Hän kiiruhti kuluneessa popliinitakissa kaupasta tarhaan, keitti makaronia sukkahoussuissa ja puuvillapaidoissa vilistäville lapsilleen ja linjasi hallituspolitiikan suunnan.

Yksinhuoltajaäidit olivat toistuva jutunaihe naistenlehdissä ja vaaliteissa, koska valtion tehtäväksi miellettiin kansalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen. Hallitukset keskittyivät lapsiperheiden, työttömien, vammaisten ja syrjäytyneiden palvelujen parantamiseen.

2000-luvulla yksinhuoltajaäiti on hävinnyt poliittisesta kuvastosta. Lehtien palstoille, tv:n keskusteluohjelmiin ja politiikkojen puheisiin on ilmestynyt uusi apua tarvitseva hahmo. Hän on huppariin pukeutunut start-up-yrittäjä, joka juo energiajuomia, koodaa Suomea maailmankartalle ja perustaa menestyvän kasvuyrityksen, kunhan saa sopivasti siemenrahoitusta.

Hyvinvointipalvelujen sijaan poliitikot ovat keskittyneet kehittämään yritystukia. *Helsingin Sanomien* vuosi sitten tekemän laskelman mukaan yrityksille suunnattujen tukien ja verohelpotusten arvo on jo noin viisi miljardia euroa vuodessa.

Käytännössä aloitteleva yrittäjä on ollut lähinnä tekosyy, jonka varjolla yritys- ja innovaatiotukia on kasvatettu. Suurin osa rahoista on valunut tulonsiirtoina vanhoille suuryrityksille ja niiden omistajille.

Kun Suomea uhkaavat kolmen miljardin euron budjettileikkaukset, ei kuitenkaan ole samantekevää, millaisten kuvien ja tarinoiden varassa valtion tehtäviä määritellään.

Suomessa on tapahtunut ideologinen käänne, joka syvenee nopeasti. Valtiosta on tullut yritystoiminnan tukiautomaatti, jolle entiset tavoitteet kansalaisten hyvinvoinnin lisäämisestä ovat vain taakka. Tämä kehitys huipentuu ajatukseen, joiden mukaan jokainen julkisen sektorin tai kolmannen sektorin hoitama hyvinvointipalvelu on voittoa tavoittelevan yritystoiminnan este.

Kuka voisi olla politiikkojen seuraava lemmikki? Ehkä hän on vapiseva vanhus, joka on vaarassa menettää veroparatiisissa sijaitsevaan terveyspalveluyritykseen tekemänsä sijoitukset. ❀

Suomessa on tapahtunut ideologinen käänne, joka syvenee nopeasti.

Elina Grundström on journalistiikan vierailijaprofessori, toimittaja ja tietokirjailija. Hän on saanut tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon kaksi kertaa.

Yhteyspäivät Gemenskapsdagar

Hyvät sisaret ja kuraattorit!

Kaksikieliset Yhteyspäivät sijoittuvat tänä vuonna toukokuun loppupuolelle, eli 24.–25.5.2014.

Ilmoittautumiset 5.5.2014 mennessä sähköpostilla neuvonta@hdl.fi tai puhelimitse 09 77501. Mikäli haluat ilmoittautua kirjeellä, lähetä se osoitteella Karin Strandberg, Helsingin Diakonissalaitos, Alppikatu 2, 00530 Helsinki.

Yhteyspäivien majoitus on Hotelli Cumuluksessa, Siltasaarenkatu 14. Majoitus varataan ilmoittautumisen yhteydessä. Hinta yhden hengen huoneessa on 89 e/ huone/yö ja kahden hengen huoneessa 99 e/ huone/yö. Aamiainen kuuluu hintaan. Muut ateriat (lounas, iltapala, ja kahvit) tarjotaan ohjelmassa ilmoitetuissa paikoissa. Lounaan hinta on 9,30 e. Muut ateriat ovat maksuttomia.

Lämpimästi tervetuloa!
Karin Strandberg

Bästa systrar och kuratorer,

Tvåspråkiga Gemenskapsdagar firas detta år i slutet av maj, närmare bestämt 24-25.5.2014.

Anmälan till dagarna sker före den 5.5.2014 per e-post neuvonta@hdl.fi eller per tel. 09 77501. Vill man anmäla sig per brev, är adressen: Karin Strandberg, Helsingfors Diakonissanstalt, Alpgatan 2, 00530 Helsingfors.

Inkvarteringen sker i Hotell Cumulus Hagnäs, Broholmmsgatan 14. Logi bokas i samband med anmälan till dagarna. Priset för en persons rum är 89 euro/natt och för 2 pers. rum 99 euro/natt. Frukost ingår i priset. Övriga måltider serveras på de platser som nämns i programmet. Lunchens pris är 9,30 euro, övriga måltider bjuder vi våra gäster.

Varmt välkommen!
Karin Strandberg

JUHLASISARET - JUBILANTER

70 v. sisaret, tulleet taloon 1944

Anna Vuorenoja
Lahja Grönlund
Eila Kerola
Kaarina Pekonen
Aino Rossi
Annikki Nurminen
Irja Johansson

60 v. sisaret, tulleet taloon 1954

Ulla Peltonen os. Ali-Mattila
Hilkka Eerikäinen
Aino Hautala os. Peltola
Kirsti Heikkilä os. Peltola
Mirja Olli os. Rusi
Sinikka Hyppönen
Isa Sundholm
Saara-Kyllikki Heinola os. Tammisto
Mirja Nissinen
Terttu Ilmarinen
Kerttu Jormanainen
Vieno Hakkarainen os. Jormanainen
Saara Mataristo
Lyyli Saari

60 års jubilanter, kommit år 1954

Etel Westman f. Alenius
Ragni Johansson f. Andersson
Clara Björk

50 v. sisaret, tulleet taloon 1964

Anni Karjanlahti os. Fräntilä
Liisa Voutilainen os. Harju
Anneli Jokimies os. Ulvinen
Sinikka Kanerva
Liisa Niukkanen os. Koponen
Liisa Laitinen os. Mattila
Marja-Liisa Keski-Säntti os. Nevanpää
Airi Perko os. Noppari
Sirpa Kangas os. Perämäki
Pirkko Anttila os. Vahtera
Maija Voutilainen os. Kilpeläinen
Maija Asunmaa
Soili Ansamaa os. Ellä
Kerttu Wallin os. Harvala
Marjatta Maunu os. Hiekkaniemi
Sinikka Hyypä
Marja-Leena Konttinen os. Jäntti
Liisa Kanervo
Eeva Kivikkola os. Vanhanen

Valma Kokko

Terttu Nieminen os. Laamanen
Riitta Vilkki os. Laitinen
Sinikka Salorinne os. Luoma
Eila Malonen
Terttu Montonen
Sirkka Rouvinen
Hilppa Rönkönharju
Eeva Sirviö
Raija Vartiainen

50 års jubilanter, kommit år 1964

Viola Carlstedt f. Björk
Solveig Mikkonen f. Blomqvist
Osmi Laaksonen
Helena Haapaniemi f. Lassfolk
Leila Salminen
Saga Stenström f. Stenberg

24.–25.5.2014

KAKSIKIELISET YHTEYSPÄIVÄT / TVÄSPRÅKIGA GEMENSKAPSDAGAR

TEEMA: Uusi tapa elää diakonista yhteisöllisyyttä

TEMA: Nya sätt att leva i diakonal gemenskap

LAUANTAI 24.5.

- 11:00 Museo auki, mahdollisuus tutustua uusittuun museoon
- 11:30–12:30 Lounas Auroratalon ruokasalissa
- 13:00 Päivien avaus, kirkko
Karin Strandberg, Riitta Vehviläinen
”Kun museo muutti”
Jaana af Hällström
- 13:30 Tervetuliaiskahvit, Aurorasali
- 14:00 Seniori-Vamos, pastori Tarja Jalli,
Etsivä vanhustyö ja
”SeniorRöst” diak. Cecilia Forsén,
Yhteistyö yli rajojen.
Cable käytännössä, uusi tapa elää
diakonista yhteisöllisyyttä,
diak. Kirsti Rinta-Panttila
musiikki Munkkisaaren bändi
- 16:00 Uutta Diakonissalaitokselta
johtaja Olli Holmström,
Diakonissalaitos 150 v. historiahanke
tutkija Jyrki Paaskoski
- 17:00 Iltapala, Auroratalon ruokasali
- 18:00 Sisarten ilta, jossa huomioidaan
juhlasaret
johtaja Olli Holmström
Ryhmä Furahakuorosta
- 20:00 Ehtoolliskirkko, kirkko
johtaja Olli Holmström,
johtava sihteeri Helene Liljeström,
Sirikka-Liisa Jussila Gripentrog

SUNNUNTAI 25.5.

- 10:00 Jumalanpalvelus ja diakonian virkaan
vihkiminen,
Kallion kirkko, piispa Irja Askola
avustajineen
- 12:00 Lounas Auroratalon ruokasalissa
Kurssikohtaisia kokoontumisia

LÖRDAG 24.5

- Museet öppet, möjlighet att bekanta sig med det förnyade museet
- Lunch i Aurorahusets matsal
- Dagarnas öppnande, kyrkan
Karin Strandberg, Riitta Vehviläinen
”När muséet flyttade”
Jaana af Hällström
- Välkomstkaffe, Aurorasalen
- Senior-Vamos, pastor Tarja Jalli,
Uppsökande åldringsarbete och
”SeniorRöst” diak. Cecilia Forsén,
Samarbete över samfundsgränser.
Cable i praktiken, nya sätt att leva
diakonal gemenskap,
diak. Kirsti Rinta-Panttila
musik Munkkisaaris band

Nytt från anstalten, direktor Olli
Holmström, Diakonissanstaltens
150 års historiprojekt
forskare Jyrki Paaskoski

Kvällsmål, Aurorahusets matsal

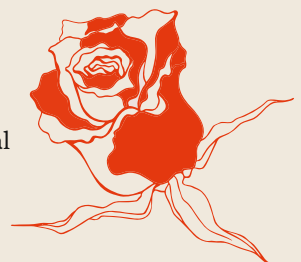
Festkväll, där jubileumssystrarana firas
direktor Olli Holmström
En grupp ur Furahakören

Nattvardsmässa, kyrkan
direktor Olli Holmström,
ledande sekr. Helene Liljeström,
Sirikka-Liisa Jussila Gripentrog

SÖNDAG 25.5

Svensk morgonandakt i
Diakonissanaltens kyrka,
diak. Cecilia Forsén

Lunch i Aurorahusets matsal
Fri samvaro och kursträffar

Helsingin Diakonissalaitoksen toiminnassa keskitytään erityisesti haastavien erityisryhmien palvelujen kehittämiseen – ei vain yksin, vaan vahvistamalla ja rakentamalla kumppanuuksia.

Diakonissalaitos haluaa luoda jokaiselle mahdollisuuksia inhimillisesti arvokkaaseen elämään ja merkitykselliseen työhön. Sen pohjana ovat tukevat ja koetellut arvot, kristillinen lähimmäisenrakkkaus ja ihmisarvon kunnioittaminen.

Kannattavuus takaa toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa.

Kun tavoitellaan taloudellista kestävyyttä ja kasvua, pidetään huoli arvojen mukaisesta toiminnasta. Tärkeysjärjestys on selvä – diakonia ensin. ✱

Jokaiselle ihmisarvoinen huominen

Helsingin Diakonissalaitos on rohkean diakonian edelläkävijä ja kestävän hyvinvoinnin rakentaja.

Kuvitus Antti Nikunen

”HYVÄ SYNNYTTÄÄ HYVÄÄ”

Tuula Colliander uskoo, että maailmaa voi parantaa – yksi teko kerrallaan. Eikä lahjoitusvarojen pyytäminen hyvään asiaan ole väärin, vaan eettisesti täysin oikein.

Teksti Meri Eskola Kuvat Kaisu Jouppi

Varainhankinnan päällikkö **Tuula Colliander**, ihailee kah-
ta henkilöä: läheistä ystäväänsä
sekä tanssinopettaja **Aira**

Samulinia. Ystävällä on harvinainen
läsnäolemisen ja empatian kyky, Sa-
mulin puolestaan on aina puhunut ja
toiminut asioiden puolesta, jotka ovat
hänelle tärkeitä.

– Mielestäni on hienoa, että tunnet-
tut henkilöt antavat kasvonsa jollekin
asialle. Olen aina ihaillut Aira Samu-
linia, hän puhuu fantastisesti nuorille
ja vanhoille. Hänessä on jotain todella
inspiroivaa, Colliander innostuu.

HYVÄ SYNNYTTÄÄ HYVÄÄ

Collianderinkin työurassa on paljon
mainitsemisen arvoista: ensin Man-
nerheimin Lastensuojeluliitto, sitten
Suomen Punainen Risti, nyt uusi las-
tensairaala.

Miten tällaisen uran saa aikaiseksi?

– Olimme perheen kanssa ulkomail-
la 13 vuotta. Suomeen palatessani halu-
sin ehdottomasti takaisin työelämään.
Olin tehnyt maailmalla paljon hyvän-
tekeväisyysprojekteja, vapaaehtoistyö-
tä sekä markkinointitöitä työelämässä.
Mietin, mikä tuntuisi mielekkäältä ja
missä voisin olla hyödyksi.

Colliander lähetti työhakemuksen
Mannerheimin Lastensuojeluliittoon,
ja ilokseen sai työpaikan. Hän työsken-
teli liitossa viisi vuotta markkinoinnis-
sa ja varainhankinnassa, kunnes siirtyi
vuonna 2006 Suomen Punaisen Ristin
markkinointi- ja varainhankintapäälli-
köksi.

Nyt hänellä on projektiluonteinen
työ Uusi Lastensairaala 2017 -tukiyh-
distyksen varainhankinnan vastuuhän-
kilönä.

– Olin seurannut tätä asiaa äitinä ja

Lastensairaalan varain-
hankintapäällikkö uskoo,
että maailman voi tehdä
paremmaksi pienin askelin.
– Uskon hyvisten voimaan,
siihen, että tekee hyvän
valinnan tietoisesti.

kansalaisena 1990-luvun lopulta lähtien, kun näin aiheesta televisiodokumentin. Pidän hanketta äärimmäisen tärkeänä ja kiinnostavana, ja olen otettu, että voin olla avuksi.

Collianderin mielestä kansalaisilla on oikeus tukea asioita, joihin he uskovat. Hänen työnsä on tehdä se mahdollisimman helpoksi, esimerkiksi tarjoamalla lahjoittamiskanavia.

– Siitä tulee kerrannaisefekti, kun ihminen uskoo, että voi vaikuttaa ja tehdä hyvää. Se ei ole keltään pois, vaan tuo kaikille lisää. Olen todella etuoikeutettu, että saan tehdä tällaista työtä.

LAHJOITTAMINEN ON OIKEIN

Lastensairaalahankkeessa on paljon muutakin innostavaa, kuten sydänjuuria myöten liikuttavat lahjoittajat. Varainhankintapäällikön mieleen ovat jääneet esimerkiksi tuetun asumisen palvelutalo, joka järjesti hankkeen hyväksi kirkkokonsertin Tyrvään kirkossa sekä eläkeläisseurat, jotka järjestivät hyväntekeväisyyskonsertin Helsingin Kinaporin palvelutalossa.

– Se herätti valtavan suuren kunnioituksen. Eläkeläiset sanoivat, että nyt

on heidän vuoronsa auttaa; nämä kuitenkin ovat samoja ihmisiä, jotka ovat olleet rakentamassa tätä hyvinvointivaltiota.

Colliander arvelee, että me täällä kylmässä ja pimeässä välillä unohdamme, miten paljon hyvää tahtoa maassamme on – ja kuinka paljon asioita tehdään yhä talkoovoimin.

Lastensairaaleräys tavoittelee 30 miljoonaa euroa lahjoituksina. Viime vuoden tavoite oli kuusi miljoonaa, joka saavutettiin jo lokakuussa.

Varainhankintapäällikön mielestä varojenhankinta tärkeisiin hankkeisiin on eettisesti oikea teko, kyse ei ole kerjäämisestä. Lahjoittaminen on aina vapaaehtoista.

– Jos voin auttaa muita ihmisiä tekemään asioita, jotka he kokevat tärkeiksi, koen tekeväni oikein. Suomessa raha-asioista puhuminen koetaan vaikeaksi, mutta jos rahalla voi tehdä asioita, jotka auttavat muita, on erittäin oikein hankkia varoja.

Tuula Colliander on pahoillaan, että julkisuudessa on kohuttu Svenska Kulturfonden- ja Stiftelsen för Brita Maria Renlunds minne -säätiöistä, jotka lah-

joittivat sairaalan rakentavan Uuden Lastensairaalan Tuki -säätiön alkupääoman.

LAPSIA PITÄÄ SUOJELLA

Collianderin omat lapset ovat 18–21-vuotiaita, mutta lasten asia on edelleen hänen sydäntään lähellä. Arvo-maailma tulee hänen pohjalaisesta lapsuudenkodistaan.

– Olen aina ajatellut, että lapset ovat ihania, maailman alku. He tarvitsevat aikuisia pitämään huolta. On toki muitakin ryhmiä, jotka tarvitsevat huolenpitoa. Mutta lapsissa on tulevaisuus eivätkä he pärjää ilman aikuisia.

Lapset osaavat ottaa kohtaamansa ihmiset tai tapahtumat sellaisina kuin ne ovat, ilman ennakkoluuloja tai kyräilyä. Sitä ominaisuutta meidän tulisi vaalia, ja antaa lapsille mahdollisuus olla lapsia mahdollisimman kauan.

– Meillä ihmisillä on vastuuta. Se ei ole negatiivinen asia, vaan meillä on oikeus olla vastuussa.

Toinen tärkeä arvo on toisista välittäminen. Tuula Colliander myöntää paasanneensa lapsilleen väyksiin saakka, että aina pitää olla kaikkien kaveri.

Itse hän tuntee jäävänsä usein kauas ihanteistaan.

– Olen äärettömän huono pitämään yhteyttä ystäviini. Kärsin siitä koko ajan ja ajattelen heitä jatkuvasti. MLL:ssä työskennellessäni olin koko ajan töissä, ja lapset vitsailivat, että heidän pitäisi soittaa Lasten ja nuorten auttavaan puhelimeen, kun en ole koskaan kotona!

Ulkomailla naapurit uudella paikkakunnalla tulivat lähes poikkeuksetta tervehtimään uusia suomalaisnaapureita, usein keiton ja viinipullon kera. Tuula Colliander vannoi, että tekee Suomeen palattuaan saman.

– Kertaakaan en ole tehnyt. Ihmisen pitäisi ottaa vaarin tilanteista, elää niin kuin ihannoit, hän huokaa. ❀

”

Meillä ihmisillä on vastuuta. Se ei ole negatiivinen asia, vaan meillä on oikeus olla vastuussa.

TUULA COLLIANDER

- Uusi Lastensairaala 2017 -tukiyhdistyksen varainhankinnan päällikkö.
- Harrastaa taidenäyttelyissä käymistä ja luonnossa liikkumista.
- Aviomies ja kolme aikuista lasta.

8 Under de senaste årtiondena har synen på familjernas roll vid rehabiliteringen av barn förändrats radikalt inom barnskyddet. Samarbete med barnets biologiska familj är mycket viktigt.

– Familjerna behöver metoder som hjälper dem att klara sig. Vi försöker arbeta med föräldrarna så att de hittar lösningar som passar deras familj och börjar tro på att de klarar sig ur svårigheterna, säger familjeterapeut **Mari Mäkinen**.

Syftet med Helsingfors Diakonissanstalts intensivvård inom barn- och familjearbetet är att bryta placeringsspiralen och hitta permanent boende för barnen antingen hemma eller i en institution eller i familjevård. Under 2013 återvände 39 % av de barn som varit i intensivvård hos Diakonissanstalten till sina hem. Det är en avsevärd andel.

16 Fosterföräldraskap kräver framför allt vilja att växa, utvecklas och lära sig tillsammans med barnet – och att våga ifrågasätta sitt eget föräldraskap, särskilt på attitydnivå, säger **Marjo** som varit fosterförälder i över tjugo år.

Bra arbetsledning och stöd från andra i samma situation är av mycket stor betydelse.

– För att orka som fosterförälder är det mycket väsentligt att man upplever att man blir hörd.

I slutet av januari inledde Diakonissanstalten Pride-träning för fosterfamiljer. Syftet med verksamheten är att hitta familjer som kan erbjuda stabilt föräldraskap till barn som behöver det.

Utgångspunkten är att ge fosterfamiljerna tillräckligt starkt stöd enligt deras behov. Sex familjer ingår i den första träningsgruppen som startade i slutet av januari.

24 **Tuula Colliander**, chef för medelanskaffningen inom Stödföreningen Nya barnsjukhuset, har arbetat bl.a. inom Mannerheims Barnskyddsförbund och Finlands Röda Kors.

– Vår familj bodde utomlands i 13 år. Då jag kom tillbaka till Finland ville jag återvända till arbetslivet. Jag hade medverkat i många välgörenhetsprojekt världen över samt arbetat som volontär och med marknadsföring i arbetslivet. Jag funderade var jag kunde göra mest nytta.

Colliander misstänker att vi här i kylan och mörkret ibland glömmar bort hur mycket god vilja det finns i vårt land – och hur mycket som fortfarande åstadkoms genom talkoarbete.

Målet för insamlingen för barnsjukhuset är att få in 30 miljoner euro genom donationer. Målet för 2013 var sex miljoner, vilket nåddes redan i oktober.

TILL LÄSAREN

Framtiden i vår famn

Kan ni föreställa er att barnskyddet började i misstag på Diakonissanstalten? Stiftelsens första serviceuppdrag var ju att öppna och upprätthålla ett epidemisjukhus. Sen gick det bara så att sjukhusets rödsot- och tyfuspatienter var människor med familj och när de avled innebar det nya föräldralösa barn i Helsingfors. Och även om den goda vården botade många hade arbetstagarna blivit medvetna om barnens svåra situation. Jag vet inte om systerarna hade tänkt på saken på förhand. Jag kan föreställa mig den förvirring som anstaltens ledning upplevde när de funderade på hur resurserna skulle fördelas mellan sjukvården och vården av de barn som förlorat sina familjer.

Nå, detta är en kraftigt romantiserad tankegång och det är inte lätt att bevisa hur sannolik den är. Det kan dock påvisas att man svarade snabbt på problematiken genom att starta ett aktivt och målmedvetet arbete. Föreståndar-

rinnan Amanda Cajander gick personligen och letade upp övergivna barn till det nyinrättade barnhemmet. Inte ens uppsökande arbete är alltså någon ny uppfinning.

I år firar vid barnskyddets hundraåriga existens i Esbo. Vi blir fortfarande tvungna att svara på nya och ibland även överraskande utmaningar. I dag hämtar vi styrka ur vår långa historia och de erfarenheter den fört med sig. Vid besitter järnhårt kunnande och förmåga att åstadkomma helt ny service genom att kombinera kunnande och en fördomsfri attityd. Framför allt har vi nu en fantastisk gemenskap som består av proffs. Därför vågar jag säga: En människovärdig morgondag vilar redan i dag tryggt i vår famn.

Olli Holmström
Direktör för Stiftelsen
Diakonissanstalten i Helsingfors

” Rakenteet tarvitsevat elävää sisältöä kantaakseen hedelmää.

UR KARINS PENNA

Kärlekens strategi

”Om jag talar både människors och änglars tungomål, men inte har kärlek, då är jag endast en ljudande malm, eller en klingande cymbal.” Påståendet, som är hämtat ur Bibeln, ur Paulus första brev till korintierna, avslutas med en beskrivning om hur den mest självutgivnade verksamhet som – om den inte bärs av kärlek – verkligen ingenting betyder.

Ovannämnda text kallas också Kärlekens Höga Visa, och citeras ofta när brudpar står vid altaret för att viga till äktenskap. Man ger vid detta tillfälle ofta uttryck för en vilja att älska. Kärlekens höga eller låga visa, allt mänskligt umgänge för den andras bästa, kräver en viljehandling, och är samtidigt är den en slags strategibeskrivning för hur man önskar leva tillsammans.

Diakonissanstalten utformar sin strategi, sin viljehandling, utgående från den kristna kärleken till nästan. Detta är en kärlek som inte söker sitt, en inkluderande kärlek. För alla en människovärdig morgondag.

All mänsklig verksamhet behöver formas, inte bara av viljestyrka utan också av bärande och fungerande strukturer. Vi styrs av lagar och förordningar, vi leds av organisation och administration. Detta är ramar inom vilka vi bygger en bättre morgondag för våra barn och unga, för våra klienter och boende och för våra alla våra medarbetare. Men strukturer behöver ett levande innehåll för att bära frukt.

Diakonissanstaltens barn- och familjearbete, våra Vamos projekt med uppsökande ungdomsarbete - är goda exempel på kärlekens strategi omsatt i praktiken.

Kärlekens strategi erbjuder oss alla ”en framtid och ett hopp”.

Karin Strandberg
ledande diakonissa

LAURA VUOMA

” Strukturer behöver ett levande innehåll.

KARININ KYNÄSTÄ

Rakkauden strategia

”Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä, mutta minulla ei olisi rakkautta, olisin minä vain helisevä vasuki tai kilisevä kulkunen.”

Väittämä on raamatusta, Paavalin ensimmäisestä kirjeestä korinttolaisille, ja se päättyy kuvaukseen siitä, miten epäitsekäimmälläkään toiminnalla ei ole todellista merkitystä, jos rakkaus ei sitä kannattele.

Yllämainittua tekstiä kutsutaan myös rakkauden korkeaksi veisuksi, ja sitä siteerataan usein, kun vihkipari seisoo alttarilla avioliittoon vihittävänsä. Siinä tilanteessa sillä ilmaistaan rakastamisen tahtoa. Olipa rakkauden veisu korkea tai matala, kaikki inhimillinen kanssakäyminen toisen parhaaksi edellyttää tahdonilmausta ja on samanaikaisesti eräänlainen strategiakuvaus siitä, millaisia toiveita yhteiseloon kohdistuu.

Diakonissalaitos muotoilee strategiansa ja tahdonilmauksensa kristillisen lähimmäisenrakkauden pohjalta. Se on rakkautta joka ei etsi omaansa, vaan kohdistuu kaikkiin. Kaikille ihmisarvoinen huominen.

Kaikien inhimillisen toiminnan on muodostuttava – ei vain tahdonvoimasta, vaan myös kantavista ja toimivista rakenteista. Meitä ohjaavat lait ja säädökset, meitä johtavat organisaatiot ja hallinnot. Ne muodostavat raamit, joiden puitteissa rakennamme parempaa huomista lapsillemme ja nuorillemme, asiakkaillemme ja asukkaillemme ja kaikille työntekijöillemme. Mutta rakenteet tarvitse-

vät elävää sisältöä kantaakseen hedelmää.

Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyö sekä meidän Vamos-projektimme etsivä nuorisotyö ovat hyviä esimerkkejä rakkauden strategiasta, joka on toteutettu käytännössä.

Rakkauden strategia tarjoaa meille kaikille ”tulevaisuuden ja toivon”.

Karin Strandberg
johtava diakonissa

Yllä mallinnus uuden museon näyttelyseinästä.

Museon uusi elämä

Helsingin Diakonissalaitoksen museolla on uusi sijainti, uusi ilme ja uusi nimi.

Päärakennuksen aulassa, jossa aikoinaan oli laitoksen ensimmäinen puhelinhuone ja viimeisimmäksi kahvila ja neuvonta, on nyt kompakti näyttely "Minä olen, koska sinä olet".

Kronologinen näyttely kuvaa 1867 perustetun Helsingin Diakonissalaitoksen kehityksen pienestä kulkutautisairaalaista ja diakonissojen kasvatuslaitoksesta yhteiskunnalliseksi konserniksi. Esillä on valokuvien ja tekstien lisäksi harkittu valikoima esineitä museon kokoelmista sekä tietokoneohjelmia Helsingin Diakonissalaitoksen historialta, Sisarkodista ja Alppikadun kortte-

lin rakennuksista. Näyttely kuvaa myös tämän päivän toimintaa ja tavoitteita – se on oiva paikka tutustua vaikeiden yhteiskunnallisten ongelmien asiantuntijaan.

Museon uusi nimi Diamus on laitoksen työntekijöille ja museon vapaaehtoisille järjestetyn nimikilpailun voittaja.

Museo palvelee kaikkia, mutta erityisesti se palvelee säätien omaa väkeä ja sidosryhmiä sekä paikallishistoriasta kiinnostuneita. Valokuva-arkisto on edelleen kiinnostuneiden käytettävissä, mutta palveluaika tulee varata etukäteen. Museo osallistuu vuoden tauon jälkeen korttelin ja lähiseudun tapahtumiin voimavarojensa mukaan.

KANNANOTTO

Lastensuojelun yhteistyötä on tiivistettävä

Lasten- ja nuorisopsykiatriset hoidot ja kuntoutukset kustannuksineen ovat yhä enenevässä määrin siirtyneet lastensuojelun vastuulle.

Vuoden alussa nimimerkki ”13-v:n äiti” kirjoitti Helsingin Sanomissa, ettei nuorisopsykiatriaa pidä ulkoistaa lastensuojelulle. Työssäni lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoislääkärinä sekä terveydenhuollon että lastensuojelun alueilla olen havainnut paljon samoja asioita kuin kirjoittaja.

HUS:n alueella lasten- ja nuorisopsykiatrian hoito-osastoja on vähennetty ja hoitoaikoja lyhennetty. Tarkoituksena on ollut lisätä ja parantaa avohoittoa. Samaan aikaan lastensuojelun asiakkaiksi on tullut yhä enemmän lapsia, nuoria ja heidän perheitään, joilla on psyykkisiä tai neuropsykiatrisia vaikeuksia ja jotka kuuluisivat ensisijaisesti terveydenhuollon piiriin. Yksityy nuorten huostaanottojen lisääntymiselle lieneekin tässä – juuri kuten nimimerkki esittää.

HUS:n nuorisopsykiatrian nykyinen tulkinta mielen-terveyslaista alle 18-vuotiaiden osalta on tiukka (vrt. STM:n suositus vuodelta 2003). Vain harvat pääsevät pidemmälle hoitajaksolle. Lastenpsykiatriassa ei hoidea lapsia osastoilla juuri lainkaan. Pidempää osastohoittoa vaativat lapset ja nuoret saavat apua huostaanoton

avulla. Perusterveydenhuollossa, kouluissa ja kehitysvammopalveluissa toimii lasten- ja nuorisopsykiatriaan erikoistuneita ammattilaisia, joilla kaikilla on omat organisaationsa ja toimintamallinsa. Siksi psykiatriset palvelut ovat hyvin hajallaan ja hoitopolut mutkikkaita. Ei ihme, että ongelmia syntyy.

SOTE-uudistusta tehtäessä tulisi osaamista ja voimia järjeistämällä luoda organisaatiomalli, jossa terveydenhuolto ja lastensuojelua yhdistettäisiin tarpeellisiin osiin. Myös hoito- ja kuntoutuskustannukset jaettaisiin oikeudenmukaisesti ilman tarvetta lisäresursseihin. Näin voimme taata parhaan mahdollisen ja tarpeidenmukaisen hoidon nopeasti ja yhteistyöperheiden kanssa on aktiivisempaa ja tehokkaampaa. Yhteistyötä perusterveydenhuollon, koulujen, lasten- ja nuorisonuurologian sekä kehitysvammopalveluiden kanssa on parannettava niin, että voidaan rakentaa nopeat, joustavat ja tarpeidenmukaiset hoitopolut. Näin toteutuisi varhaisen avun mahdollisuus.

Jukka Huikuri

Lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäri, psykoterapeutti, vastuulääkäri, Helsingin Diakonissalaitos

KARSTEN/VÄHÄ-AHO

Asumispalvelujen asukkaat tutustuvat Eurooppaan

Helsingin Diakonissalaitoksen Asu-
mispalveluiden työntekijät vierailevat
yhdessä asukkaiden kanssa tutustumassa
eurooppalaiseen kulttuuri- ja sosiaalityön
yhdistäviin toimintamalleihin Tanskassa,
Belgiassa, Ranskassa ja Italiassa. Euroop-
palaisessa "Culture – Inclusion – Partici-
pation" -hankkeessa (2013–14) perehdy-
tään siihen, miten eri Euroopan maissa
hyödynnetään taidetta ja kulttuuria kei-
nona vahvistaa haavoittuvassa asemassa
olevien ihmisten omia voimavaroja.

Kunkin maan hankekumppani isännöi
vuorollaan vierailua, jossa esitellään isäntä-
organisaation ja -maan parhaita käytän-
töjä.

Hanketta rahoittaa aikuiskoulutuk-
sen Grundtvig-ohjelma, joka on osa Eu-
roopan unionin Elinikäisen oppimisen
ohjelmaa.

Lue lisää hankkeesta! Kulttuuriakaikille.info,
www.hdl.fi > Palvelut > Kehittämishankkeet
> Nyt kansainvälistyvät palvelunkäyttäjät

ALPPIKADUN KORTTELIN KARTTA

A = Päärakennus

Neuvonta, Aurora-sali,
kirkko, neuvotteluhuoneet
Aino ja Elina

B = Amanda

Helsingin Diakonissalaitok-
sen Hoiva Oy, Diakonissalaitok-
sen sairaala
hoivakodit Hia ja Scilla,
Hoivan hallinto

C = Lina

neuvotteluhuoneet
Augusta, Cecilia, Elisabeth,
henkilöstöravintola Aman-
da, kahvila, kirjasto, opis-
kelijaterveydenhuolto

D = Aurora

Auroratalo, asumispalvelu-
yksikkö, opiskelijaravintola,
Sällikoti (VVA)

E = Cecilia

Naisten asumisyksikkö

F = Elim

asumispalveluyksiköt
Alppitupa ja Lehmustupa,
Elim-koti, Leenankoti,
päiväkeskus Kaalo,
Kansalaistoiminta-areena

G = Alppikulma

Asumispalveluyksikkö

H = Hia

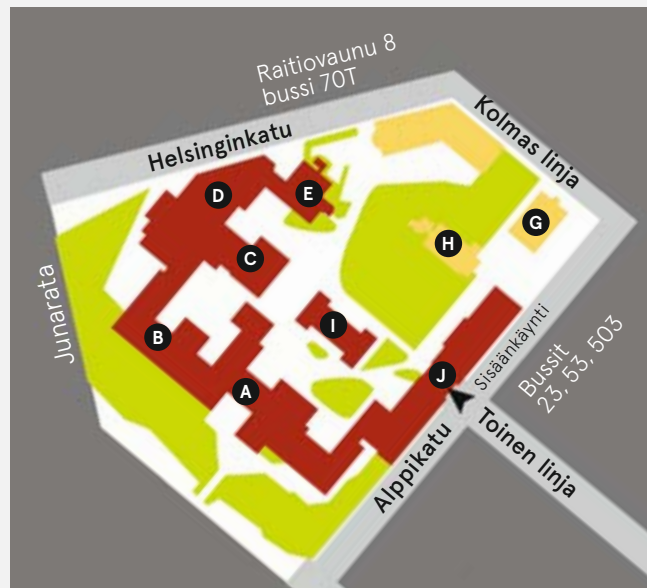
Lapsi- ja perhetyön yksikkö
Muuvi ja nuorten tuettu asu-
misharjoittelu.

I = Pihala

Diadome Oy:n hallinto,
Yliopiston Apteekki

J = Aino

Helsingin Diakoniaopisto,
auditorio, DIACOR Alppikatu

Myötäelämisen kuvia Auroratalossa

Auroratalon aulassa Helsingin Diakonissalaitoksessa on tänä keväänä kolme näyttelyä. Kuvat tutustuttavat Windhoekin vanhuksiin, päihdeäiteihin ja nuorten mielenmaisemaan. Näyttelyihin voi tutustua aulakahvilan aukioloaikoina ma-to klo 7.30–16.00 ja pe klo 7.30–15.00.

6.3.–3.4.2014

KATUTURA

– valokuvanäyttely vanhusten elämästä Windhoekin varjossa. Lähihoitajaopiskelijat **Arja Aho**, **Tapio Kosonen** ja **Tero Mäkinen** viettivät marraskuussa 2013 kolme viikkoa Namibian Windhoekissa, jossa he pääsivät seuraamaan ulkoministeriön ja Helsingin Diakonissalaitoksen vanhusprojektia kaupungin köyhimmillä asuinalueilla. Vierailusta syntynyt valokuvanäyttely kertoo vanhusten tarinoita hiekan, köyhyyden ja kuivuu- den keskellä. Näyttely toteutetaan yhteistyössä Diakonissalaitoksen kansainvälisen diakonian kanssa.
www.hdl.fi > Toiminta > Kansainvälinen toiminta

7.4.–29.4.2014

HELMİ

Kansallisteatterin kiertuenäyttämön Helmi – yksi äiti muiden joukossa –esityksen ympärille rakennetun valokuvanäyttelyn kuvat syntyivät osana Helmi-projektin työpajatoimintaa. Sen aiheena oli särkynyt äitiys ja äitien päihteidenkäyttö.

Neljässä Helsingin Diakonissalaitoksen päihdeyksikössä toteutettiin loppuvuodesta 2013 sarja monitaidetyöpajoja. Naisille tarkoitetut työpajat liittyivät Diakonissalaitoksen Made in HDL-hankkeen ja Suomen Kansallisteatterin Kiertuenäyttämön yhteistyöprojektiin. Mukaan lähti parikymmentä naista, ja ryhmät kokoontuivat kerran viikossa loppuvuodesta 2013.

Pajoissa pohdittiin elämän merkityksellisiä asioita, toiveita, haaveita ja kauneutta. Kukin naisista asettui kuvattavaksi yhden valitsemansa asian äärelle. Näin syntyi valokuvanäyttely nimeltä Helmi.

www.kansallisteatteri.fi > Kiertuenäyttämö

7.5.–6.6.2014

MIELENMAISEMA

Mielenmaisema-teema avaa nuorten elämän keskiössä vaikuttavia tekijöitä.

Teema on Vamos Herttoniemen nuorten taidenäyttelyn aiheena toukokuussa. Taidelähtöisten menetelmien avulla nuoret pystyvät käsittelemään ja tekemään näkyväksi sellaisiakin tunteita ja omia kokemuksia, joita on vaikea sanoittaa.
www.vamosnuoret.fi